EUROPEES PARLEMENT

2004 *2009*

Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

VOORLOPIGE VERSIE
2005/2044(INI)

12.4.2005

ONTWERPVERSLAG

met een ontwerpaanbeveling van het Europees Parlement aan de Europese Raad en de Raad inzake de bescherming van kritieke infrastructuur in het kader van de terrorismebestrijding
(2005/2044(INI))

Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

Rapporteur: Stavros Lambrinidis

Externe vertaling

PR_INI_art114

INHOUD

Blz.

ONTWERPAANBEVELING VAN HET EUROPEES PARLEMENT AAN DE EUROPESE RAAD EN DE RAAD 3

ONTWERPAANBEVELING AAN DE RAAD B6-0085/2005 8

ONTWERPAANBEVELING VAN HET EUROPEES PARLEMENT AAN DE EUROPESE RAAD EN DE RAAD

inzake de bescherming van kritieke infrastructuur in het kader van de terrorismebestrijding
(2005/2044(INI))

Het Europees Parlement,

– gezien de ontwerpaanbeveling aan de Raad door Stavros Lambrinidis namens de PSE-Fractie inzake de bescherming van kritieke infrastructuur in het kader van de terrorismebestrijding(B6-0085/2005),

– gezien het Grondwettelijk Verdrag, en in het bijzonder artikel III-284 over civiele bescherming en artikel I-43, dat erin voorziet dat "De Unie en de lidstaten uit solidariteit gezamenlijk op[treden] indien een lidstaat getroffen wordt door een terroristische aanval, een natuurramp of een door de mens veroorzaakte ramp,"

– gezien de solidariteitsverklaring tegen terrorisme die door de staatshoofden en regeringsleiders op 25 maart 2004 is aangenomen,

– gezien het "Haags programma[1]" dat op 5 november 2005 is goedgekeurd, volgens hetwelk "[...] effectieve beheersing van grensoverschrijdende crises binnen de Europese Unie niet alleen versterking [vereist] van de huidige initiatieven inzake civiele bescherming en essentiële infrastructuur, maar ook een effectieve aanpak van de openbare orde en veiligheidsaspecten van dergelijke crises [...]", de Europese Raad daarom "de Raad en de Commissie [verzoekt] om […] uiterlijk 1 juli 2006, een geïntegreerd en gecoördineerd EU-mechanisme […] op te zetten", en "dit mechanisme ten minste de volgende aspecten [moet] bestrijken: een andere beoordeling van de capaciteiten van de lidstaten, voorraadvorming, opleiding, gezamenlijke oefeningen en operationele plannen voor civiele crisisbeheersing",

– gezien de mededelingen van de Commissie:

a) aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over de "Versterking van de capaciteit op het gebied van civiele bescherming in de Europese Unie" (COM(2004)0200), waarin de geboekte vorderingen met, de zwakke punten van en de mogelijke verbeteringen aan de EU-capaciteit op het gebied van civiele bescherming worden geëvalueerd, met name als het belangrijkste instrument voor crisisinterventie dat op vrijwillige basis is opgericht,

b) aan de Raad en het Europees Parlement over "Terreuraanslagen – preventie, paraatheid en reactie" (COM(2004)0698), die de noodzaak benadrukt van een integrale communautaire aanpak die onder andere gericht dient te zijn op de behoorlijke communicatie van de autoriteiten met het publiek in het geval van een crisis, op de rol van Europol bij het scheppen van een waarschuwingssysteem inzake rechtshandhaving voor het aanpakken van terrorisme evenals bij de opstelling van een

[1] Geactualiseerd op 17 december 2004 over de specifieke kwestie van terrorismebestrijding.

Europees programma voor de bescherming van kritieke infrastructuur (EPCIP), op veiligheidsonderzoek en op een gestructureerde samenwerking met de betrokken delen van de particuliere sector,

c) aan de Raad en het Europees Parlement over "Terrorismebestrijding: paraatheid en beheersing van de gevolgen" (COM(2004)0701), dat voorstelt de door de Commissie beheerde alarmsystemen in een beveiligd algemeen systeem voor snelle waarschuwing (ARGUS) te bundelen, gekoppeld aan een centraal crisiscentrum dat de vertegenwoordigers van alle betrokken Commissiediensten bij elkaar brengt en een permanente schakel tussen de lidstaten en de Europese instellingen zou vormen,

d) aan de Raad en het Europees Parlement over "Terrorismebestrijding: bescherming van kritieke infrastructuur" (COM(2004)0702), dat voorstelt in samenwerking met de lidstaten en betrokken delen van de particuliere sector een EPCIP in te stellen, dat de mogelijke tekortkomingen zal opsporen en zal vaststellen welke corrigerende (wettelijke of andere) maatregelen moeten worden genomen,

– gezien zijn resolutie van 4 september 2003 over de gevolgen van de hete zomer[1], waarin het opriep tot de oprichting van een Europese burgerbescherming,

– gezien de relevante rechtsgrondslagen in de Verdragen die de Gemeenschap en de Unie machtigen de beleidsmaatregelen te definiëren en ten uitvoer te leggen om de lidstaten te ondersteunen bij de bescherming van de gezondheid en de veiligheid en van de Europese burgers,

– gelet op artikel 114, lid 3, en artikel 94 van zijn Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (A6-0000/2005),

A. overwegende de onverminderde noodzaak de Europese burgers te beschermen tegen de gevaren van terroristische aanslagen (zoals nucleaire, radiologische, chemische en biologische aanslagen in openbare ruimten, enz.), maar ook van natuurrampen (zoals aardbevingen, overstromingen, branden en bosbranden), van technologische rampen (zoals Seveso, scheepsrampen, verkeersongelukken), alsmede van bedreigingen van de volksgezondheid en andere crises (bijvoorbeeld pandemieën), in de context van een integrale Europese strategie, gezien het feit dat dergelijke incidenten niet alleen vaak verstrekkende grensoverschrijdende gevolgen op Europees niveau hebben, maar ook onderlinge solidariteit van de lidstaten vergen en het bestaan van een coherent en interoperabel reactiesysteem vereisen,

B. vaststellende dat een effectieve strategie gericht dient te zijn op zowel paraatheid (analyse van risico's en bedreigingen inzake kritieke infrastructuur, verscherpte veiligheidsmaatregelen, bevordering van gemeenschappelijke veiligheidsnormen en uitwisseling van deskundigheid, bevordering van EU-wijde coördinatie en coöperatie) als op de beheersing van de gevolgen van aanslagen en rampen (uitwisseling van knowhow en ervaring, de ontwikkeling van scenario's en oefeningen alsmede de instelling van

[1] PB C 76 E van 25.3.2004, blz. 382.

geschikte mechanismen voor crisisbeheer, snelle waarschuwing en civiele bescherming),

C. overtuigd dat, wanneer preventie en afschrikking falen en aanslagen plaatsvinden, vooral in het geval van terrorisme slechts een goed georganiseerd en doeltreffend reactiesysteem ervoor kan zorgen dat de situatie snel weer normaal wordt; dat de lidstaten en de EU slechts door gespecialiseerde kennis te vergaren, nauw samen te werken, ressources te bundelen, zorg te dragen voor riscicobeoordeling, informatie, trainingen, communicatie, preventieve analyse en rampenevaluatie achteraf, door een snel herstel van de normaliteit te waarborgen en, tenslotte, door de nodige middelen te verhogen, beter in staat zullen zijn de burgers te beschermen wanneer zich een ramp met reële of dreigende gevolgen voor EU-burgers, binnen of buiten de Unie, voordoet,

D. vaststellende dat de kritieke infrastructuursystemen in de EU in hoge mate verweven en onderling afhankelijk en daarom kwetsbaarder zijn en gemakkelijker ontwricht of vernietigd kunnen worden,

E. erkennende dat voor de bescherming van de kritieke infrastructuur een coherent, op samenwerking gebaseerd partnerschap tussen de eigenaars en exploitanten van die infrastructuur en de autoriteiten van de lidstaten vereist is; vaststellende dat de verantwoordelijkheid voor het risicomanagement in de installaties, de bevoorradingsketens, de informatietechnologie- en communicatienetwerken in de eerste plaats bij de eigenaars en exploitanten berust, maar dat de EU het bedrijfsleven en de regeringen van de lidstaten op alle niveaus in de EU moet trachten bij te staan, zonder dat evenwel wordt geraakt aan individuele bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

1. Richt de volgende aanbevelingen aan de Europese Raad en de Raad:

   a) het voorstel van de Europese Raad voor de oprichting van een "integrale EU-regeling voor crisisbeheer" volledig ten uitvoer te leggen, die een essentiële rol speelt als het erom gaat de banden tussen de burgers en de EU-instellingen hechter te maken en de onderlinge afhankelijkheid en solidariteit tussen de lidstaten te verstevigen;

   b) te waarborgen dat een integrale Europese strategie zich in het bijzonder wijdt aan de gevaren voor de kritieke infrastructuur aangezien de ontwrichting of vernietiging daarvan een ernstig effect zou hebben op de gezondheid, de veiligheid of het economische welzijn van de burgers en een geharmoniseerde EU-methode vast te stellen opdat de lidstaten en de exploitanten door gemeenschappelijke normen en door de voor de beveiliging verantwoordelijke organisaties en personeelsleden in staat zijn: kritieke infrastructuur te identificeren, de kwetsbaarheid en verwevenheid daarvan alsmede de grensoverschrijdende effecten van crises te analyseren en de nodige gevarenbeoordelingen uit te voeren; en oplossingen te bedenken om die infrastructuur te beschermen en voor te bereiden op alle mogelijke bedreigingen;

   c) met het oog hierop, op voorstel van de Commissie en met medebeslissing door het Parlement, een Europees programma voor de bescherming van de kritieke infrastructuur (EPCIP) in te stellen; zo'n programma dient toereikend uit de algemene begroting van de Europese Unie te worden gefinancierd; de deelnemende lidstaten dienen alle samenwerking, met inbegrip van de samenwerking tussen

overheid en particuliere sector, gegevens en menselijke en logistieke hulpbronnen te waarborgen, die in de verschillende fasen van het project nodig zijn om het tot een succes te maken;

d) in aanmerking te nemen dat het EPCIP door de rechtshandhavingsdiensten van de lidstaten en door de aldaar voor de nationale civiele beschermingsmechanismen verantwoordelijke instanties als een aanvullend element bij de nationale planning en bewustmaking dient te worden beschouwd; dat het succes van het EPCIP onafhankelijk en aan de hand van specifieke normen dient te worden geëvalueerd; en dat de Raad, op voorstel van de Commissie, bij de oprichting van het EPCIP een herkenbare en haalbare agenda voor de geleidelijke omzetting van specifieke en welomschreven stappen vastlegt; en te onderkennen dat, om succes te kunnen hebben, het waarschuwings- en informatienetwerk kritische infrastructuur, ter ondersteuning van de bescherming van de kritieke infrastructuur, dient bij te dragen tot het stimuleren van de uitwisseling van informatie over gedeelde risico's en wederzijdse kwetsbaarheid en tot het ontwikkelen van gepaste maatregelen en strategieën om het gevaar in te perken;

e) het feit in aanmerking te nemen dat:
   - een Europees systeem voor risicoanalyse geschapen dient te worden om de interoperabiliteit te waarborgen;
   - alle betrokken autoriteiten op nationaal, Europees en internationaal niveau die belangrijke informatie uitwisselen, op gepaste wijze met elkaar gekoppeld dienen te worden;
   - relevante informatie dient op zorgvuldige, betrouwbare en zo nodig vertrouwelijke wijze te worden behandeld, ongeacht de herkomst (militaire of civiele inlichtingendienst, politiële samenwerking), ofschoon in deze gevallen een gepaste parlementaire controle te allen tijde dient te worden gewaarborgd;
   - het noodzakelijk is binnen de Commissie een systeem voor snelle waarschuwing in geval van crisis te scheppen om de bestaande Europese, nationale en internationale gespecialiseerde systemen voor snelle waarschuwing in noodgevallen met elkaar te koppelen, zodat alle relevante informatie die actie op Europees niveau zou kunnen vereisen, op doelmatige wijze door een centraal netwerk (ARGUS) kan worden gedeeld;
   - het raadzaam is hierbij het Europees Comité voor normalisatie te betrekken wanneer er geen sectoriële normen zijn of waar nog geen internationale normen zijn opgesteld;

f) te waarborgen dat het EPCIP:
   - zich onder constant parlementair toezicht bevindt op Europees en nationaal niveau, vooral wat betreft de aspecten die onder zwakke punten of gebrek aan middelen lijden;
   - een essentieel element vormt voor verdere ontwikkelingen op continentaal en mondiaal niveau[1];

[1] Zie het voorstel voor een hervorming van de strategie inzake civiele bescherming en chemische, biologische, radiologische en nucleaire gevaren, dat op VN-niveau wordt besproken.

g) als bijkomende maatregel de werking van het Europees Solidariteitsfonds (voor interventies binnen de Unie) en ECHO (voor externe interventies) te verbeteren;

h) het in haar bovengenoemde resolutie geopperde voorstel om een Europese burgerbescherming op te richten aan te nemen, zodat teams daaruit bij incidenten als de recente tsunamiramp zouden kunnen ingrijpen, waarbij deze gemeenschappelijke insignes zouden dragen om de herkenbaarheid van de Europese solidariteit te verhogen;

i) het sociaal partnerschap te versterken door NGO's, de civiele samenleving en lokale autoriteiten te coördineren;

j) te waarborgen dat waarschuwingen, aanbevelingen en informatienota's die worden uitgevaardigd om openbare en particuliere belanghebbenden te helpen belangrijke infrastructuursystemen te beschermen, evenals waarschuwingen en aanbevelingen die in verband met de burgerbescherming in noodgevallen aan het publiek worden gegeven, zo zijn opgezet dat zij absoluut noodzakelijk en adequaat zijn, teneinde het alledaagse leven van burgers en ondernemingen niet onnodig te verstoren of onnodige angst en onzekerheid onder bevolking te zaaien;

k) te waarborgen dat de persoonlijke leefsfeer gerespecteerd wordt, zodat consumenten en exploitanten erop kunnen bouwen dat informatie op vertrouwelijke, zorgvuldige en betrouwbare wijze wordt behandeld en dat geheime informatie van bedrijven op behoorlijke wijze wordt behandeld en beschermd tegen ongeoorloofd gebruik of onthulling;

l) te waarborgen dat tegelijk zo snel mogelijk een Europees kader voor de opslag en bescherming van gegevens wordt ontwikkeld met inachtneming van de relevante regels, met inbegrip van het gebied van de inlichtingendiensten, en dat de bescherming van de grondrechten van de burgers is gegarandeerd;

m) te waarborgen dat oefeningen met het doel de capaciteiten van de Unie inzake burgerbescherming en de bescherming van kritieke infrastructuur van realistische en actuele scenario's uitgaan en gebruikmaken van de ervaring en deskundigheid van de specialisten van de lidstaten op het gebied van burgerbescherming en de bescherming van kritieke infrastructuur (bijvoorbeeld de bij de Olympische spelen van 2004 in Athene betrokken experts en scenario's voor burgerbescherming en de bescherming van kritieke infrastructuur);

2. Verzoekt zijn Voorzitter deze aanbeveling te doen toekomen aan de Europese Raad, de Raad en, ter informatie, aan de Commissie.

28.1.2005

ONTWERPAANBEVELING AAN DE RAAD B6-0085/2005

ingediend overeenkomstig artikel 114, lid 1, van het Reglement

door Stavros Lambrinidis

namens de PSE-Fractie

betreffende bescherming van essentiële infrastructuur in het kader van de bestrijding van het terrorisme

Het Europees Parlement,

– gezien het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, het Euratom-Verdrag en het Verdrag betreffende de Europese Unie, volgens hetwelk de Unie tot doel heeft "de burgers in een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid een hoog niveau van zekerheid te verschaffen" (artikel 29),

– gezien de Europese veiligheidsstrategie, die op 12 december 2003 door de Raad werd aangenomen en waarin de noodzaak wordt beschreven van het ontwikkelen van een coherente aanpak op dit terrein, teneinde het hoofd te kunnen bieden aan dreigingen voor de Unie, hetzij van buiten hetzij van binnen,

– gezien het Haags Programma, door de Raad aangenomen op 5 november 2004 en geactualiseerd op 17 december 2004, over de specifieke kwestie van terrorismebestrijding,

– gelet op artikel 114, lid 1, van zijn Reglement,

A. overwegende dat, volgens de Eurobarometer, onder de Europese burgers het verlangen naar een sterker en veiliger Europa blijft groeien en dat de Europese instellingen en de lidstaten op gecoördineerde en efficiënte wijze zouden moeten reageren, met name wanneer crises grensoverschrijdende gevolgen zouden kunnen hebben,

B. overwegende dat volgens het Haags Programma "[...] effectieve beheersing van grensoverschrijdende crises binnen de Europese Unie niet alleen versterking [vereist] van de huidige initiatieven inzake civiele bescherming en essentiële infrastructuur, maar ook een effectieve aanpak van de openbare orde en veiligheidsaspecten van dergelijke crises […]", en dat de Europese Raad daarom "de Raad en de Commissie [verzoekt] om […], uiterlijk 1 juli 2006, een geïntegreerd en gecoördineerd EU-mechanisme […] op te zetten", en dat "dit mechanisme ten minste de volgende aspecten [moet] bestrijken: een andere beoordeling van de capaciteiten van de lidstaten, voorraadvorming, opleiding, gezamenlijke oefeningen en operationele plannen voor civiele crisisbeheersing",

C. overwegende dat het van essentieel belang is om op basis van de ervaringen van de lidstaten en hun operationele structuren:

- een gestructureerd meerjarig onderzoeksproject te starten met het oog op het aanwijzen en analyseren van zwakke punten in de nationale en Europese infrastructuur voor de aanpak van door de mens of de natuur veroorzaakte crises,
- een Europees risico-analysesysteem te definiëren,
- alle relevante autoriteiten op nationaal, Europees en internationaal niveau die essentiële informatie delen, hierbij te betrekken,
- een permanente verbinding op te zetten tussen de Raad en de Commissie om relevante informatie, ongeacht de bron (militair, civiel, politiële samenwerking), te delen,
- binnen de Commissie een Europees crisissysteem op te zetten voor onderlinge koppeling van de bestaande Europese nationale en internationale speciale vroegewaarschuwingssystemen voor noodsituaties, zodat alle relevante informatie waarvoor actie op Europees niveau vereist is, kan worden gedeeld of opgeslagen in een centraal systeem (ARGUS),

1. beveelt de Raad aan om samen met het Parlement de toekomstige Europese strategie voor de aanpak van grensoverschrijdende crises op te stellen, de bescherming van essentiële infrastructuur te versterken, de huidige maatregelen voor civiele bescherming aan te vullen en de openbare orde en veiligheid effectief aan te pakken;

2. verzoekt de Commissie het Parlement en de Raad vóór december 2005 een organiek voorstel voor te leggen met de hoofdlijnen van de verschillende fases van de tenuitvoerlegging van deze strategie;

3. verzoekt zijn Voorzitter deze aanbeveling te doen toekomen aan de Raad en – ter informatie - aan de Commissie.